

Rez vinske trte.

Nekatera splošna pravila a resiti.

Eno najvažnejših opravil v vinogradu je brez dvoma rez, kajti od nje je odvisna rodovitnost in rast vinske trte. Z rezjo moremo plodovitost trte zmanjšati in rast lesa pospešiti, ali pa tudi narobe.

Pri rezi je pred vsem paziti na to, da ohranimo ravnotežje med rodnim in nadomestnim lesom. Rodni les se nahaja vedno le na dvoletnem lesu. Nadomestni les je narezati na starem delu trte, ako je le-ta v svrhu pomlejenja trsa potreben. Ves drugi les, ki ga ne rabimo niti za rod, niti za nadomestilo, odrežemo gladko pri deblu, da ne nastanejo luknje, ki služijo kot zavetišče različnih škodljivcev. Iz istih razlogov odstranimo tudi staro odmrlo skorjo. Pri rezi porožimo tudi zgornje korenine na zlahnem delu trte, ako tega posla ne obavljamo pri prvi kopi v pomladi. To je važno zlasti pri mlajših nasadih in v močni zemlji.

Rozgo je odrezati 1—2 cm nad očesom. Če režemo tik nad očesom, je prvo oko v nevarnosti, da se posuši. Ako pa režemo previsoko nad očesom, se stržen v tem delu medčlenke (internodije) posuši in nastane votlina, kjer se radi naselijo škodljivci vinske trte.

Pri rezi se nam je ozirati tudi na obliko, starost, rast in sorto vinske trte. Z ozirom na starost in rast trte režemo po pravilu: čim bujnejša je rast, tem več pustimo rodnega lesa, ali tem močneje narežemo. Enako narežemo močneje, ako smo v preteklem letu zadno gnojili.

V naših krajih režemo navadno v februarju in prvi polovici marca. Prej ne moremo rezati vsled snega in nevarnosti zimske pozebe, proti kateri so neobrezane trte bolj zavarovane, nego obrezane. Če je pa trta kljub temu pozebla, tedaj je škoda pozebe mogoče pri poznejši rezi še nekoliko popraviti. Ako pa režemo trto pozno (v drugi polovici marca), se ista močno solzi, kar slabi vinsko trto ter ima lahko posledico, da zgornja očesa ne izžene. V višjih, toplih in solčnih legah režemo poprej nego v nizkih, vzhodnih in zahodnih legah.

Kako režemo vsled zimske pozebe poškodovane trte.

Škoda, ki nastane vsled zimske pozebe, je v nizkih legah lahko prav občutna. Tudi je nepopolnoma dozorel les proti pozebi bolj občutljiv, nego popolnoma dozorel. Visok sneg varuje spodnje dele trte pred pozebo. Pozebejo lahko samo posamezna očesa, ali cela rozga, ali pa celo starejši deli trte. Če pozebejo samo očesa, tedaj moremo s pametno rezjo še marsikaj popraviti. Drugačna je pa stvar, ako je pozebel enoletni les, ali pa celo stari les, v katerem slučaju je trs navadno izgubljen.

Glede pozebe preiščimo posamezna očesa, ako jih prerežemo čez sredo od vrha navzdol ter pogledamo, kakšna je njih notranjost. Če je očesce znotraj rujevo, tedaj je poškodovano od mraza in ne bo pognalo. V slučaju visokega snega je navadno pozebel samo zgornji del trte, spodnji pa je ostal nepoškodovan. V tem slučaju velja pravilo, da je treba dobiti toliko zdravih očes, kolikor jih odgoj dotične trte zahteva. Kjer ne moremo narezati locnov, pustimo toliko več reznikov na 3—4 očesa. Pri tem pa je skrbeti za rezervni čep na starem lesu, do dosežemo v naslednjem letu primerne oblike. Ako je sneg ležal visoko in so ostale spodnja očesa zdrava, tedaj režemo pri odgoji na glavčih in na reznike, kakor običajno ter narežemo toliko čepov ali reznikov več, da dobimo normalno skupno število očes in sicer, ako mogoče na dvoletnem lesu.

V zimi brez snega trpe spodnja očesa več od mraza, nego zgornja ter režemo zategadelj bolj na dolgo. V letih po zimski pozebi režemo nekoliko pozneje, ko je obseg škode lažje pregledati. V takšnih slučajih privedemo loc-

no šele, ko so očesa pognala, drugače pa jih popolnoma odstranimo.

Če je zima poškodovala tudi enoletni les, tedaj je treba več previdnosti pri rezi, kakor sicer. Navadno ne pozebejo vse trte, niti deli ene in iste trte enakomerno. Zato režemo pozneje kot običajno ter narežemo več in daljše locne na enem in istem trsu. Na močno poškodovanih trtah poženo pozneje iz starega lesa novi poganjki. Od le-teh obdržimo toliko, kolikor jih rabimo pozneje za pravilno odgojo. Najslabše je, ako pozebejo tudi starejši deli trte, kar se dogodi včasih v zelo nizkih legah. Da trto obvarujemo pred pozebo do cepljenega mesta, jo je treba v jeseni osipati. Ako pa je kljub temu uničil mraz trto do cepljenega mesta, tedaj odgojimo iz podlage nove poganjke, ki jih cepimo na zeleno, ali pa cepimo staro podlago v precep. Pri takšnih zimskih pozebah je najbolje, vinograd izsekati in obnoviti.

Kako režemo vinsko trto, ki je bila poškodovana po toči? Vinsko trto, ki je bila poškodovana po toči, režemo prav tako, kakor pozebljene trte po obsegu škode. Ako je poškodovan samo enoleten les, režemo normalno ter izberemo rodni les po možnosti na tisti strani, kjer je manj poškodovan. Ako je trta močno pobita in so ohranjeni le spodnji deli, režemo le krajše ali daljše reznike, dasiravno na račun rodovitnosti. Če so pa obtočeni celo starejši deli, režemo popolnoma kratko.

Rez na izrod.

Na izrod režemo stare vinograde, ki jih mislimo po prihodnji trgatvi izsekati in obnoviti. V tem slučaju puščamo kolikor mogoče mnogo rodnega lesa, da na ta način zadnje moči trte izkoristimo.

Rez v mladih nasadih.

Mladi nasad režemo v prvem letu samo na eno oko, v drugem na eno ali dve, v tretjem na dve ali tri očesa, v četrtem pa na tri očesa. V petem letu režemo že tako, kakor je rezati stare trte dotične sorte.

Osnovni pojmi o odgoji vinske trte.

Da ohranimo rodovitnost in rast vinske trte v ravnovesju, jo je treba vsako leto rezati. Četudi z vsakoletno rezjo vinsko trto slabimo, vendar v naših krajih brez rezi ne dosežemo povoljnih uspehov v vinoradi. Resnica je, da se divje trte, ki jih ne režemo, zelo dobro razvijajo; one poženo močne korenine in nadzemne dele. Vsled tega tudi obilno rode in so odporne proti škodljivcem in boleznim v največji meri. Toda takšen naraven odgoj vinske trte je pri nas nemogoč vsled prevelikega obsevanja zemlje in slabe kvalitete grozdja, ki ga rode pravkar omenjene nekultivirane trte. Iz navedenih razlogov je treba vinsko trto po nekem gotovem načinu odgojevati, da dobimo boljše kakovost vinskoga pridelka. Način odgoje se razna po podnebnju, sorti in kakovosti zemlje.

V južnih krajih najdemo večje oblike vinske trte, kot pri nas. Grozdje dozori tam tudi na obsevani zemlji vsled večje solčne toplote. Pri nas pa je mogoče vzgajati le manjše in nizke oblike, pri čemur izkoristimo od zemlje odsevajajočo toploto, ki vpliva na zoritev grozdja v ugodnem smislu. Nasprotno pa je skrbeti na jugu za čim večje obsevanje zemlje, da se tla preveč ne posuše in tvori v grozdju zadostna množina vinske kisline.

Močno rastoča sorta zahteva večjo obliko, kot slabo rastoča. Sorta z velikim grozdjem in veliko rodovitnostjo se reže drugače, nego sorta z malim grozdjem in slabo rodovitnostjo. Daljše rez zahtevajo tudi sorte, ki tvorijo rodna očesa v tretjem ali četrtem kolenu enoletnega poganjka, nego tiste, ki rode že ob temelju rozge.

V lahki in nerodovitni zemlji prenaša trta le kratko rez in manjšo obliko. Za vsakteri način rezi in odgoje pa veljajo naslednja pravila:

20. Vsak učenec mora točno hoditi k predavanjem. Le v izrednih slučajih sme učitelj z dovoljenjem ravnateljstva oprostiti učenca od svoje ure. Oprostiti učenca kakega predmeta za daljši čas ali za vse leto more le učiteljska konferenca.

21. Za red v učilnicah, pri šolskem in učnem inventarju in za razsvetlavo je odgovoren reditelj. Vse prostore čisti hišnik.

22. Pri praktičnih vajah mora vsak učenec sodelovati ter jih opravljati točno po navodilih. Doba dela se določi po letnem času in učnem načrtu. Če je potrebno, ukine ravnateljstvo radi dela tudi predavanja. Učenec sme opuščati odkazano mu delo le s posebnim dovoljenjem. Vsak učenec si mora sam nabaviti potrebno orodje, a naročuje ga navadno zavod za vse hkrati.

23. Vsak učenec mora zabeleževati vsa dela, vse važne dogodke in svojo lastno uporabo pri delu v poseben dnevnik.

24. Z živino je treba dobro in skrbno ravnati. Eksternisti so od službe v hlevu oproščeni.

25. Po končanem delu je treba orodje zavoda osnažiti in oddati v določene shrambe. Kar kdo zlobno poškoduje ali lahkomišelnost izgubi, mora nabaviti, odnosno plačati.

C. Določbe o internatu.

26. Zavod nudi vsakemu učenec posteljo, slamnico, nočno omarico in omarico s predalom in ključem. Za te stvari je vsak učenec odgovoren; eventualno škodo mora povrniti. Ravnatelj ali njegov namestnik ima pravico, vsak čas v navzočnosti učenca odpreti in preiskati učencu dodeljeno omarico.

Razločevati je med rodnim in nadomestnim lesom. Rodni les naj donaja grozdje, nadomestni pa naj tvori rodni les za prihodnje leto. Rodni les naj stoji vselej na dvoletnem lesu, da boljše in sigurneje rodi, nadomestni les pa stoji lahko tudi na starem delu trte.

Rodni les je narezati vselej višje od nadomestnega. Da ne postane trta previsoka, jo od časa do časa pomladimo s tem, da poskrbimo za nadomestni les na najnižjem mestu.

Rodni les ima trtam primerne dolžine, nadomestni pa je zmaj kratke. Kratke rodni les daje manj grozdja, toda boljše kakovost. Sorte z velikimi grozdi in dobro rodovitnostjo režemo navadno bolj kratko, ker bi dolge rezi ne prenašale, sorte z malim grozdom in malo rodovitnostjo pa bolj na dolgo, ker bi sicer premalo rodile. Pri tem je treba premisliti, da-li je kvaliteta pri kratki rezi toliko več vredna, kolikor bi pridobili na količini pri dolgi rezi.

Po dolgoti rodnega lesa razlikujemo: kratke in dolge reznike (1—4 očesa); kratke šparon ali napnenc (5—7 očes) in dolge šparon ali locen (8—12 očes). Nadomestni les je vselej kratke reznike, ki ga imenujemo čep (1—2 očesi).

Kakšna odgoja vinske trte je najprimernejša in razni načini te odgoje.

Za naše kraje in podnebne razmere je nizka odgoja najprimernejša. Ker je trta rastlina solunca in toplote, je treba izkoristiti pred vsem od zemlje odsevajajočo toploto, ki pride nižjim trtnim delom v prid. Zategadelj se priporoča pri nas nizka vzgoja vinske trte po sledečih načinih:

1. Rez na glavčih. Deblo je kratko s 3—4 roglji, na vrhu vsakega pa reznik z 2 očesi. Rezervni čep na daljšem rezniku. Rodni rezniki so enakomerno porazdeljeni in enako visoki. Obrezana trta je 30 cm visoka. Priporoča se za sorte, ki mnogo rode, imajo velike grozde in v dotični zemlji ne prenašajo dolge rezi, kakor šipon, muskatelec, zlahnina, laški rizling, portugalka in frankinja.

2. Stajerska kratka rez je že dolgo v navadi, a se odgojuje čisto previsoko. Obrezana trta naj ne bo čez 50 cm visoka. Roglji (3—5 po številu) so različno visoki in nosijo reznike z 2—4 očesi. Stiri očesa je pustiti le na lesu s kratkimi medčlenki. Rezervni čepi se nahajajo na najvišjih rogljih. To odgoja pride v poštev pri sortah in razmerah kot pri zgoraj navedeni odgoji.

3. Stajerska dolga rez (odgoja na locen ali šparon) je tudi že dolgo časa običajna. Zalahog se vrši ista še tu in tam nepravilno. Šparon je narezati na najvišjem mestu, ne pa na najnižjem, ali pa celo na starem lesu. Spodaj narežemo navadno 1—2 čepa po 2 očesi, zgoraj pa pollocen z 8—10 očesi, katerega vtaknemo v zemljo v strmih legah. Zelene poganjke na locnu prikrajšamo koj po cvetu na 3—4 lističe nad zgornjim grozdičem. Locen podpremo s kratkim kolom, ako ga teža grozdja vleče na stran. Ta način odgoje je uporabljati pri sortah, ki pri kratki rezi premalo rode in zahtevajo dolgo rez, kakor mali rizling, burgundec, rulandec in traminec.

4. Reingavski način odgoje. Nareže se pollocen z 8—10 očesi in en kratke reznik z 2 očesoma. Pollocen se vpogne navzdol in priveže na vmesni količ v medčlenku (internodiji) med zadnjim in predzadnjim očesom 20 cm nad zemljo. Tako poženo očesa enakomerno. Ako je trta zelo močna, narežemo lahko tudi dva pollocna in dva kratka reznika ali čepa. Čestokrat se pripeti, da je trta dovolj močna, pa nima primerne rozge za šparon. V takšnem primeru narežemo pollocen na lanskem šparonu (največkrat na koncu istege) ter ga pripognemo nazaj k trti. Nadomestni čep narežemo, ako mogoče na trti sami. Naslednje leto odstranimo stari šparon z novim vred, da dosežemo tako zopet pravo obliko. Reingavski način se priporoča za sorte, ki zahtevajo dolgo rez.

5. Odgoja na žice s pollocni ima v smeri črte dva

Kdor bi imel orožje, streljivo ali lahko vnetljive snovi, se izključi.

12. Prepovadane so igralne karte in vsaka igra za denar.

13. Učenci ne smejo prodajati svojih šolskih in delovnih potrebščin; tudi se ne smejo zadolževati.

14. Vsako samovoljno poškodovanje opravila, inventarja ali orodja se kaznuje. Storjeno škodo je treba poravnati. Če ni moči najti krivca, plačajo kvar ali se kaznujejo vsi učenci, ves letnik, odnosno prizadeta skupina učencev.

15. Kdor poškoduje nasade ali si samovoljno prilaсти pridelkov, se kaznuje. Učenci naj v poštenosti prednjačijo poslom in delavcem zavoda; vsako šolski imovini storjeno škodo morajo takoj naznaniti. Tobačnih ostankov, papirja itd. učenci v zavodu in njegova bližini ne smejo trositi. V vrtu službujoči učenc mora paziti na snago okoli zavoda in po vseh nasadih. Po nasadih okoli zavoda se ne sme hoditi.

16. Šolski zvonec naznanja učencem, kdaj je treba vstati ali se odpraviti k pouku, k jedi in k delu, pa tudi konec pouka in dela. Učenci se morajo držati strogo po letnem času določenega dnevnega reda.

17. Vsak učenec previdno uporabljaj luč in ogenj, da se ne pripeti nesreča. Vodo in luč je treba zelo štediti, ker so stroški ogromni.

18. Razen v kopališčih se učenci v Dravi ne smejo kopati.

B. Določbe o pouku in praktičnem delu.

19. Vsak učenec mora imeti potrebne učne pripomočke in knjige, ki si jih mora sam nabaviti.

27. Umivalne in kopalne naprave uporabljajo učenci skupno.

28. Za vsako spalnico določi ravnateljstvo za vse šolsko leto izmed učencev reditelja. Ta reditelj jamči, da se ohrani in očuva inventar spalnice, da vlada v spalnici največja snaga in red ter da učenci uredijo svoje postelje, takoj ko vstanejo.

29. Učenci morajo paziti na snago in red povsod, zlasti v straniščih, kojih vrata morajo biti vedno zaprta. Obutev se mora pred vhom dobro očistiti, odnosno ostrgati. Čisti in snaži spalnice, umivalne prostore in hodnike hišnik zavoda.

30. Obutev in obleko si morajo učenci vsak dan osnažiti, in sicer izključno le na zunanjih hodnikih prvega nadstropja (balkonih). Obuvati se smejo le v garderobi. Podplati čevljev morajo biti gladki ali kvečjemu z gladkimi žrebli nabiti.

31. Na obehalnikih v dnevnih prostorih se ne sme puščati obleke razen klobukov, na hodnikih pa ničesar.

32. Bolniška soba mora biti v redu in služiti le za bolnike; v njo se sprejme bolnik na odredbo zdravnika.

33. Šolske sobe (učilnice) se smejo rabiti le za šolski pouk po urniku ali po posebni odredbi.

34. Vsako jutro javijo reditelji službujočemu inструкторju, ali so opazili kak nered in ali je kdo obolel.

35. Posteljno perilo se menja po preteku enega meseca, brisača pa vsak teden. Vsakih 8 tednov morajo učenci odeje, slamnice ter blazine dobro iztolči in izčistiti, in sicer ob glavnem dnevoredu, za kar so odgovorni reditelji.

roglja, na vsakem roglju pa en polocen z 8—10 očesi in po en nadomesni čep z 2 očesoma. Locni se privežejo na spodnjo žico, ki sega 30 cm nad zemljo. Poletne poganjke privežujemo na drugo ali tretjo žico. Ta odgoja velja za sorte z dolgo rezjo.

6. Nizka odgoja na žice s kratkimi napnenci ali nizka pladiska odgoja ima nizko deblo z dvema kratkima napnencema po 6—7 očesa. Spodnja sta dva nadomesna čepa po 2 očesi. Poletne poganjke porazdelimo in privežemo na prvo in drugo žico. Spodnja žica se nahaja 30 cm, zgornja pa 60 cm od zemlje. Priporoča se za sorte z navadno rastjo, ki ne prenašajo dolge rezi, n. pr. slivanec.

Vekoslav Stampar, Ptuj.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Za proračunske razprave se je določilo krajše postopanje tako, da bodo proračuni posameznih ministrstev še pred koncem tega meseca sprejeti. Opozicijski blok ne misli naskočiti vlade, sprejeto pa razpravlja o proračunu. Doznalo se je, da bi Pašič v slučaju nastopa takoj podal ostavko vlade ter tako napravil opoziciji odgovornost za proračun, ki so ga radikali sami sestavili.

Te dni bo izročeno predsedstvu skupščine še 30 poverilnic Radičevih poslancev. Hrvatski poslanci zahtevajo, da je od njihove strani vse pripravljeno za boj proti Pašičevi vladi in da bodo zadostili vsem zahtevam poslancev in skupščini glede prisega itd. Poslanec Predavac je še izjavil: Jaz smatram, da so iz sedanjega položaja najboljši izhod volitve, ker je treba, da ljudstvo z volitvami pokaže svoje mišljenje o sedanjem režimu. To velja posebno za srbske narod. Ne verjamem, da bi ta odobrili tako strašno korupcijo. V zvezo demokratov z radikali ne verujemo. Smatram, da je nočeta niti Pribečević niti Davidović. V Davidoviča imamo veliko zaupanje. Sploh bi pa bila tako koalicija nemogoča, tako z ozirom na zunanji, kakor tudi naš notranji politični položaj. Z ozirom na notranji politični položaj zato, ker bi demokrati izigrali svoj ugled, če bi se zedinili s tistimi, katere so rušili radi korupcije; z ozirom na zunanji politični položaj pa zato, ker bi to značilo prevaro nad Hrvati in Slovenci.

Pri razpravi o proračunu notranjega ministrstva so prišle na dan razne zlorabe radikalne vlade: na eni strani strašno hajduško stanje v Makedoniji, kjer je v par letih izgubilo življenje — 600 orožnikov ter bogzna koliko domačinov, na drugi strani pa vse polno protipostavnosti tudi po naših kulturnih krajih. Govornik Jugoslovanskega kluba je tudi omenil, kako protipostavnost je zagrešila vlada, ker je razpustila odbor Kmetijske družbe samo radi tega, da je udarila nos, ki smo imeli v odboru večino. Vlada nima nobene pravice, da postavi privatni družbi gerenta, vlada ima pač pravico družbo razpustiti, ne pa pravice odstavit družbeni odbor in postaviti gerenta. (Medklic notranjega ministra: Ko je predsednik družbe zapustil svojo službo, sem moral postaviti gerenta!) Kulovec: Gospod minister, zato niste imeli nobene pravice. Kmetijska družba na podlagi svojih pravil sama ureja svoje notranje zadeve. Vsaka družba oziroma društvo je popolnoma avtonomno. Vladna dolžnost je, da čuva, če se potrjena pravila izvršujejo ali ne. Če vidi, da se ne, ima pravico jo razpustiti, nima pa te pravice, da bi družbi, ki je ustanovljena po društvenem zakonu, postavljala gerenta.

Po Beogradu prirejajo invalidi protestne shode in obhode, ker ne posveča vlada prav nobene pozornosti invalidskemu vprašanju ter pripravljata zakon, ki bo še to malo vzel invalidom, kar bi meli dobiti po načrtu zakona, ki je bil septembra 1922 sklenjen sporazumno med vlado in invalidsko organizacijo.

GRČIJA.

Vlado imajo v rokah republikanci, ki so pa glede odstranitve kralja in njegovega dvora sklenili sporazum tudi z onimi strankami, ki so nasprotovale poprej republikanskemu stališču. Načrt sporazuma določa, da se kralj Jurij prostovoljno odpoveduje prestolu, sme pa do svoje smrti nositi častni naslov grškega kralja, ima pravico svobodno uživati vsa kraljevska posestva na grškem razun Tatoje in bo prejemal od grške vlade štiri petine sedanje civilne liste. Člani kraljevske rodobine se imajo za vedno odpovedati vsem pravicam do prestolonasledstva. Na podlagi tega sporazuma se ima izvršiti splošna amnestija, sprejeti se imajo vsi sposobni, a sedaj odpuščenih oficirji in uradniki, proglasiti se ima republika po narodni skupščini in ljudsko glasovanje ima pozneje to proglasitev le odobriti.

Ko je nastopila republikanska vlada, so monarhisti podtaknili nekaj bomb pred angleško in rumunsko poslaništvo, da bi vlado spravili v slabo luč. Atentati so se še pravočasno razkrili in niso zahtevali žrtev. — Grčija je priznala sovjetsko Rusijo in iz Aten je iz-

gnala nekega ruskega kneza, ki se je lastil naslov in mesto zastopnika nekdanje carske Rusije.

FRANCIJA.

Francosko valuto je podprl ameriški bankir Morgan. Ko so v zbornici opozicijonci ostro nastopili proti novemu finančnemu zakonu, je ministrski predsednik Poincaré izjavil: »Pred koncem maja bodo gotovo nove volitve. Zato se ni treba bati nikake diktatorske vlade. Podaljšanje veljavnosti mandatov bi pomenilo kršenje osnovnih določb volivnega prava.

ITALIJANSKI FASISTI.

Veliki fašistovski svet je nadaljeval svoje zborovanje. Govorili so o organizaciji. Fašistovske zveze štejejo nad 350 tisoč članov. Najmočnejša je zveza v Florenci, ki šteje 22.000 članov, tej sledita zvezi v Milanu s 17 tisoč in v Rimu s 16500 člani. Lansko leto so ustanovili 104 zveze.

ITALIJA IN POLJSKA.

Poljski poslanik v Rimu Zaleski je dal zastopnikom italijanskega tiska daljšo izjavo o gospodarskem pomenu posojila, ki ga je Italija dovolila Poljski v znesku 400 milijonov lir. Vsa dosejanja, od poljske republike najeta posojila so bila dosedanja več ali manj vojaški organizaciji, dočim ima to posojilo popolnoma gospodarski značaj. Poslanik je posebno dalje naglašal modro državno politiko Mussolinija, pod katerega vodstvom se je Italija okrepila na finančnem in gospodarskem polju.

ANGLIJA.

Iz proračuna za morarico je razvidno, da bo šlo angleško brodogradnje v Sredozemskem morju poslej osem velikih bojnih ladij, dve flotilji križark, eno flotiljo podmornic, štiri torpedne rušilce in več pomožnih ladij. Angleški proračun za leto 1924—25 izkazuje 785 milijonov funtov izdatkov, to je za 30 milijonov funtov manj, kakor letos. (785 milijonov funtov je 1 bilijon in 99 milijard jugoslovanskih kron ali okroglo 275 milijard dinarjev.)

PROSVETNA ZVEZA V MARIBORU.

Sestanek odbornic DZ celjskega okraja. Da so DZ res priljubljene deklishe organizacije, je pokazal sestanek odbornic DZ celjskega okraja, ki je bil ob enem ustanovni občni zbor okrajne DZ v Celju. Odbornice DZ iz celjskega okraja so bile častno zastopane. Zapisniki, podani v pregled, so dokaz, da v Dekliških zvezah ni manj discipline, kot pri Orlicah. Splošno je bilo opažati, da dekleta hočejo storiti vse za razvoj organizacije DZ, katere nam naj skupno z Orlicami vzgaja deklet in žena, ki bi se zavedale, da je odločena žensktvu velika naloga: naj sodelujejo, da najde človeštvo pot do častne in večne sreče.

Odbornice Dekliške zveze ptujskega okraja imajo v nedeljo, dne 23. t. m. ob 11. uri dopoldne v minoritskem samostanu ustanovni občni zbor Okrajne DZ Ptuj. Ne pozabite prinesiti s seboj pismena poročila, kakor smo vam sporočili potom okrožnice. Vabljeni pa so zastopnice tudi iz drugih župnij, kjer še nimajo DZ.

V župnijah, kjer želijo ustanoviti DZ, naj sporočijo Prosvetni zvezi v Mariboru, ki jim da tozadevna navodila. — Tajništvo Prosvetne zveze.

Naše prireditve.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Orel priredi skupno z Orlicami in naraščajem dne 25. marca, to je na Marijin praznik slavnostno akademijo z raznovrstnim sporedom. Prijatelji mladine od blizu in daleč vjudno vabljeni.

Prireditve Dekliške Marijine družbe v Ptuj. Dne 25. marca, na praznik oznanenja Marijinega uprizori v dvorani Narodnega doma ob treh popoldan, tukajšnja Dekliška Narodna družba lepo versko-poučno igro »Trojna pot«. Vsakdo bo z užitek gledal to v življenje segajočo igro, ter se zato vsi okoličani vabljeni, zlasti pa sosedne Marijine družbe, da se udeležite v čim večjem številu te lepe prireditve.

Krekova mladina v Celju vprizori v soboto, dne 22. t. m., ob 8. uri zvečer, v nedeljo, dne 23. t. m. ob pol štiri, v torek, dne 25. t. m. ob pol štiri popoldne v Nar. domu v Celju narodno zgodovinsko dramo »Miklova Zala«. K obilni udeležbi vabi prijatelje od blizu in daleč — odbor.

Šoštanj. Tukajšnji Orel priredi dne 25. marca ob 3. uri popoldne v dvorani hotela »Union« telovadno akademijo z zanimivim sporedom. Vsi prijatelji Orlov iskreno vabljeni. Bog živi!

Tedenske novice.

ZUPANSKI TECAJI

se vršijo

I. v nedeljo, dne 23. marca t. l. ob 11. uri v Ljutomeru (okrajna posojilnica) za okrajno glavarstvo Ljutomer (sodna okrajna Ljutomer in Gornja Radgona).

II. v torek, dne 25. marca t. l. ob 9. uri v Murski Soboti (v šoli) za Prekmurje.

Zupani in odborniki! Udeležite se polnoštevilo! Govorijo gg. uradniki-strokovnjaki, v vojaških zadevah pa g. podpolkovnik Jurkovič.

† Župnik Jakob Krajnc umrl. Iz Buč smo prejeli žalostno vest, da je preminul v soboto zvečer tamošnji g. župnik Jakob Krajnc. Pred meseci ga je oplazila kap in ga čisto ohromila po eni strani. Dolgo časa je bil kot

hrom navezan na postelj in ga je smrt rešila nadaljnjega trpljenja. Blagopokojni je bil rodom iz St. Jurja ob južni železnici. Kaplanoval je na več mestih in precej let je bil župnik v Bučah. Rajni župnik je bil blago čist značaj, goreč dušni pastir in kot duhovnik pa ter točnosti je bil priljubljen povsod, kjerkoli je pastiroval. Kot dijak je živel v zelo revnih denarnih razmerah in si je že v dijaških letih nakopal radi stradanja ter pomanjkanja želečno bolezen radi katere je bil vedno rahlega zdravja. Bučani bodo rajnega gospoda ohranili v trajnem spominu. Bodi mu zemljica lahka!

V kaki družbi je zastopnik Samostojne Pucelej? — Kakor znano, se je edini poslanec samostojnežev Pucelej, priključil klubu srbijanskih zemljoradnikov. Pred nekaj dnevi je bil v narodni skupščini na razpravi proračun ministrstva za vere. V imenu kluba Puceljnih zemljoradnikov je nastopil kot govornik poslanec Miletič. Pri tej priliki je ta gospod razvil program zemljoradnikov za bodočnost in povdaril, da bodo zemljoradniki ta program tudi izvedli, ako bodo enkrat državnostni vladni moči ter oblasti. Gospod Miletič je javno povedal, da bodo zemljoradniki v slučaju vladne oblasti odpravili verski pouk v ljudskih šolah. Število duhovnikov bodo zmanjšali in 8000 prebivalcem bo smel pastirovati samo eden duhovnik. Cerkve bodo postale državna last in duhovnik se bo moral držati pri pridigah in cerkvenih opravih programa, katerega bo predpisala vlada. Glede Kristusa se je izjavil g. Miletič, da je bil komunist. Tak je torej program Puceljnih zemljoradnikov za bodočnost. In samostojni se še drznejo lagati, da niso protiverska stranka, a njihov zastopnik Pucelej je v klubu srbijanskih zagriženih sovražnikov verske vzgoje v ljudskih šolah.

Kako so demokrati oškodovali mariborsko mestno hranilnico. Kakor smo že poročali, je upravni odbor mariborske mestne hranilnice, v katerem sedijo demokrati, tožil bivši upravni odbor za povrnitev 17 milijonov kron, ki jih je ta dal za vojno posojilo. Občinski svetniki SLS so svarili pred tožbo, ker se je tudi v Ptuj izkazalo, da je kaj takega nemogoče. Če v Ptuj ni bilo mogoče, izložiti, kjer je Orogov kolikor toliko na lastno pest podpisoval vojno posojilo, je za to še manj upanja v Mariboru, kjer je bivši hranilnični odbor na svoji seji to stvar čisto pravilno sklenil. Pa vsi nasveti so bili zastojni, demokrati so gledi tožbo naprej, sedaj so se pa morali poravnati s toženo stranko in hranilnica bo trpela veliko izgubo vsled visokih stroškov, od katerih odpade na njenoга advokata dr. Kodermána 86 tisoč dinarjev, na dr. Orogla kot zastopnika nekdanjega odbora pa 21 tisoč dinarjev.

PONAREJENI KOLEKI.

V preteklem tednu je mariborska davčna oblast prišla na sled dobro organizirani družbi tihotapev, ki je tihotapila v Maribor iz Graza v Avstriji ponarejene koleke po 10 din. ter jih razpečevala v Mariboru. Vodja te družbe je bil bivši carinik, pozneje pa trgovec Krstič, rodom Srb. Pomagalo mu je več oseb, ki sede sedaj ž njim vred pod ključem. Natančna preiskava je kmalu odkrila vse člane te družbe in na prošnjo naših oblasti se je za zadevo začela zanimati tudi graška policija. V Gradzu so odkrili tiskarno za tiskanje ponarejenih kolekov; vodil jo je znani mariborski tiskar Rabitsch, ki se je po preobratu preselil v Graz. Graška policija je aretirala njega in več pomagačev. Čez mejo je koleke tihotapil neki Nemec, ki je pravočasno pobegnil pred zasledovanjem. Pri Rabitschu so našli kakih 20 tisoč komadov ponarejenih kolekov, v Mariboru pa jih je krožilo več tisoč. Falsifikati so se začeli pojavljati v sredini meseca februarja tega leta. Finančna oblast je sedaj izdala natančen popis ponarejenih kolekov, da bi se prebivalstvo vedelo ravnati pri kolekovanju raznih vlog ter nebi padlo v roke brezvestnim ponarejevalcem. Ker danes tudi kmet skoraj tedensko že rabi razne koleke, je verjetno, da se nahajajo tudi po deželi ljudje, ki skušajo falsifikate (ponarejene koleke) spraviti v promet ter jih prodajajo za polovico ali še cenejše, kakor pa stanejo pristni. Pri kolekovanju večjih vlog bi se dal marsikdo lahko zapeljati, da bi uporabljal ponarejene koleke, ki so cenejši, ne meneč se za nepravno odkritje. Za to opozarjamo kmete, ki imajo opravka s kolekovanjem, da pazijo pri kolkih, zlasti onih za 10 D, da sledeče: Pristna takсна znamka (kolek) za 10 din. je jasno vijoličaste barve, dočim je ponarejena zamazana in bolj blede vijoličasta. Na pravilni znamki so črte jasno izražene ter vdolbljena polja jasno bela, na ponarejeni pa črte nejasno izražene ter vdolbljena polja zamazana, da jih je komaj opaziti. Poleg tega so ponarejene kolke nekoliko večji od pristnih ter izdelani na slabem in tankem papirju. Spoznaj se skoro na prvi pogled. Najlažje se obvarujejo ljudje pred falsifikati na ta način, da vse koleke kupujejo pri zato poblaščenih prodajalcih in trafikah, ki so zavezane kupovati koleke pri finančni upravi. Od raznih sumljivih elementov, ki bi koleke ponujali na prodaj, je iste zelo nevarno kupovati. Najbolje je take liče prijaviti najbližnji orožniški postaji, kjer bodo hitro ugotovili, da-li je ponarejene. Oblesti kaznujejo vsako uporabo ponarejenih kolekov zelo strogo. Najmanjša kazen je denarna globa in sicer petdesetkrat toliko, kolikor znaša vrednost uporabljenih kolekov, poleg tega pa se kaznuje uporaba falsifikatov z zaporom, ki traja več mesecev.

Odrpo pismo na inspekcijo dela v Mariboru! Z vlogo od dne 20. januarja 1924 sem prosil, da uvedete glede učnega razmerja, delovnega časa in moje obveznosti napram g. Vivadu kot bivšemu mojstru mojega sina potrebnih postopanj. Na to vlogo nisem dobil še nobene rešitve. Ko sem prišel v nedeljo, dne 9. marca t. l. k jutranji sveti maši v Laško, pozval je mene laški stražar, naj njemu sle-